

DE NOTENKRAKER INVASIE

(NAJAAR 1954)

Door de Vogelwerkgroep „Haarlem” en de Vogelbeschermingswacht „Zuid-West Veluwe” werden verschillende oproepen in de pers gepubliceerd met het verzoek om toezending van Notenkraaker-waarnemingen. Een groot aantal waarnemingen werd op deze wijze ontvangen.

Beide verenigingen waren zo welwillend de ontvangen waarnemingen voor publicatie in „Wiek en Sneb” af te staan.

Als voedsel dat de Notenkraakers zochten werden voor het grootste deel hazelnoten, maar ook wel walnoten, genoemd. Soms aten zij ook eikels, bessen, vliegjes of spinnetjes. Een enkele maal werden zij drinkend aangetroffen. De meeste waarnemers deelden de opvallende kenmerken mee, waaraan Notenkraakers zijn te herkennen. Conclusies over het verloop van deze invasie in ons land kunnen op het ogenblik nog niet gemaakt worden. Wij hopen, in samenwerking met de besturen van de Vogelwerkgroep „Haarlem” en de Vogelbeschermingswacht „Zuid-West Veluwe”, een samenvattend artikel over deze invasie in het voorjaar van 1955 klaar te hebben voor „Ardea”.

Tenslotte danken wij alle inzenders heel hartelijk voor de medewerking die wij, in de vorm van gegevens, mochten ontvangen.

Op chronologische volgorde laten wij hieronder de eerste lijst van waarnemingen van de Notenkraaker volgen. Uit sommige brieven blijkt dat het hier de Siberische- of Dunsnavelige Notenkraaker betreft.

Half Juli 1 ex. Oude Mirdum (Ir. R. Dijksterhuis); 26/9 1 ex. Bilderberg, Oosterbeek (A. van Zadelhoff); volgens schrijven gedat. 20/10: ruim drie weken 2 ex. Apeldoorn (A. Man in 't Veld); van 30/9 tot 2/10 1 ex. Wijster Dr. (Mej. M. N. Vaandrager); begin October 1 ex. Woubrugge Z.H. (C. van Harten); op 2/10 ontving de preparateur P. Bos, Holten 1 dood ex. uit Woudenberg (med. Mr. E. D. Maaldrink & A. Man in 't Veld); 2/10

1 ex. Nijeberkoop (Th. Mast, med. G. Bosch); 1 ex. Horn L. (A. J. Verbeek & E. M. J. Priek, med. P. Wassenberg); 3/10 2 ex. Bergeyk (H. Wijnen); 1 ex. Middelbeers (J. C. Verspaandonk); 2 ex. in duinen tussen Katwijk en Noordwijk (M. Bavelaar); 6 ex. Oranjewoud (med. D. Toornstra); 4/10 1 ex. Hilversum (G. M. A. Cramer Jr.); 5/10 1 ex. Wijster Dr. (Mej. M. H. Vaandrager); 6/10 1 ex. Oude bildtziyl, ook 7/10 daar nog aanwezig (O. J. Koning, med. G. Bosch); 6 of 7/10 1 ex. Zuidlaren (Mevr. H. J. Andreae-de Ruyter); 7/10 1 ex. Hilversum (C. H. van Stolk); 1 ex. Wijster Dr. (Mej. M. H. Vaandrager); 1 ex. Kempenberg onder Schaarsbergen (V. d. Jagt, „Gelders Dagblad” 23/10 '54); volgens schrijven gedat. 28/10 2 à 3 weken op 2 verschillende plaatsen 1 ex. gezien te Diever Dr. (W. Smit); 8/10 1 ex. Gasselternijeveensche-Mond (H. Kok); ± 8/10 dood ex. Noordlaren Gr. (R. Havinga); 9/10 1 ex. Eemmond, later vliegend r. O. (Nuijen); 1 ex. St. Odilienberg L. (A. J. Verbeek); 1 ex. Boxtel (H. Nouwens); vóór 10/10 1 ex. Keverdijk, Weesp (P. Schouten—van der Velde, med. S. J. Braaksma); 10/10 1 ex. Lemelerberg (W. Duerink); 1 ex. tussen Laren en Eemnes (S. H. Jakma Jr. & A. de Vries); 3 maal gezien Ooltgensplaat (C. Wielgaard); 1 ex. Oirschot (J. G. van der Ven); tussen 10 en 15/10 1 ex. Oude Elfbergen, Gaasterland (L. Wielinga); 11/10 1 ex. Dirksland (Dr. G. Stoel); 1 ex. Lage Vuurse (A. van Meer); 1 ex. Leeuwarden (L. Zijlstra, med. G. Bosch); 12/10 daar nog, evenals op 14/10 (G. Bosch & B. van der Veen); 12/10 3 ex. Wijster Dr. (Mej. M. H. Vaandrager); 13/10 1 ex. strand „De Beer” (J. van der Ster); 1 ex. Overveen, was daar volgens de tuinman al op 11/10 (L. van 't Sant); 13-29/10 1 ex. Oldebroek (H. A. van Beek); 14/10 1 ex. Oude Mirdum (A. S. Kingma-Steenhoek); 1 ex. Paterswolde (F. H. Schaafsma-Waindrich); 15/10 3 ex. Wijster Dr. (Mej. M. H. Vaandrager); 1 ex. Hollandsche Rading (J. C. M. Dekker Jr.); 15-17/10 1 ex. Menaldum (Tj. de Vries-Bakker); 15 of 18/10 1 ex. Leiden (M. J. Vrijdaghs-van de Brande); 16/10 1 ex. Nieuwe Kralinger Hout, Rotterdam (R. de Groot); 17/10 1 ex. Wassenaar (C. Rueb-Engelbert); 1 ex. Dirksland (L. v. Prooyen); 1 ex. Oudeschild, Texel (A. Dekker-Hoogerheide); 1 ex. Staphorst (A. Spijkerman); 1 ex. „De Beer” (A. Rijdsdijk, H. Stubbe); ± 17/10 1 ex. Dedemsvaart (Mej. S. Fransen); 17-23/10 1 ex. Naarden (J. Preller); 1 ex. Bergum (W. Zandstra); ± 18/10 1 ex. Smilde (Mevr. A. Klok-Seinstra); 19/10 1 ex. Menaldum (T. de Vries); 1 ex. Hindenkamp, Ede (N. van Dijk-Ijkema); 20/10 1 ex. Naarden (J. J. Schrakamp); 21/10 1 ex. Assen (Mej. S. C. Hommers); 22/10 1 ex. Ooltgensplaat (P. Vinke); 1 ex. Spanderswoud, Hilversum (H.

de Molenaar); 23/10 1 ex. ZW. punt „De Beer” (C. Westerveld); 1 ex. Wageningen (Dr. D. M. de Vries); idem (hetzelfde ex.?) (J. Leeuwenbergh); volgens schrijven gedat. 30/10: sinds een week 1 ex. Eindhoven (J. van der Hoeven); 23-24/10 1 ex. Rockanje aan Zee (J. v. Rietschoten); 1 ex. Ens, N.O.Polder (J. F. Sollie); 23, 24/10 1 ex. Stadskanaal (J. Blaauw); 23-25/10 1 ex. Haren Gr. (H. Zuil); 24/10 1 ex. Rockanje aan Zee, zelfde als van J. van Rietschoten? (D. van Eyk); 1 ex. Oude Mirdum (D. Toornstra); 1 ex. Oosterbeek (J. A. Thunack); 2 ex. Ede Gld. (Mevr. L. Oudt-Weijsters); 1 ex. Oisterwijk (P. Hommen); 1 ex. Arnhem (Mej. J. Wiggers); 1 ex. Ens, N.O. Polder (D. Bakker); 25/10 reeds enige dagen 1 ex. Stadskanaal („Winschoter Crt.” 25/10 '54); 26/10 1 ex. Arnhem (H. J. Lacht); 26/10 tot en met 2/12 1 ex. Naarden-Bussum (Mej. L. van Woerden), werd 1/11 gezien in deze omgeving (L. Lagnig Tobias-Koch), (werd ook waargenomen o.a. door Fr. Bloem, Dr. W. K. Kraak, Jan P. Strijbos, B. Wolff, Mej. W. Rogier, J. Taapken); 27/10 1 ex. Eindhoven (G. van Dieren); 1 ex. Wierden O. (med. Mr. E. D. Maaldrink); 1 ex. Ede (de Gooyer); 1 ex. Dieren (J. R. Donker); 1 ex. Zijpenberg Gld. (Dr. G. A. Brouwer, Prof. Dr. G. J. van Oordt); 1 ex. Wieringermeer (N. Marra); ± 27/10 1 ex. Nijmegen (Mej. C. J. van Bijsterveld); 1 ex. Haarlem Z. (J. van der Bos); 27-30/10 1 ex. Haren Gr. (G. F. Harkema, med. Jan P. Strijbos); 28/10 1 ex. Almelo O. (G. H. Kolthoff-de Ranitz); 1 ex. Noord-Laren (R. Havinga); 1 ex. Rotterdam-Z. (H. Venema); tenm. 6 ex., wellicht ± 10 ex., Groenekan U. (N. Marra); 1 ex. Neerpelt, België (H. Wijnen); ± 28/10 1 ex. Vriezenveen O. (med. Mr. E. D. Maaldrink); 28-29/10 1 ex. Baarn (Mej. P. A. van Asperen); 29/10 1 ex. tussen Overasselt en Heumen (R. J. Jannink); 1 ex. Udenhoutse duinen N.Br. (F. Hamers); 1 ex. Vriezenveen (D. Webbink); 1 ex. Bussum, daarna nog 2 maal gezien op verschillende dagen vóór 5/11 (Mevr. J. Terhell); 30/10 1 ex. Arnhem (Mr. R. Lion); 1 ex. „Bierlap”, Wassenaar (H. Blaak); 1 ex. Meppel (W. Soer); 31/10 1 ex. Meppel (Mevr. H. Broers-Beintema, med. W. Soer); eind October 1 ex. omgeving Campina N.Br. (Boswachter Beyen); 1 ex. Ootmarsum

(med. Mr. E. D. Maaldrink); enkele dagen 1 ex. Staphorst (K. Dunnik); begin November 1 ex. Vollenhove (J. Jordens); 2-3/11 1 ex. Almelo O. (Mr. I. A. Houck, med. Mr. E. D. Maaldrink); ± 3/11 1 ex. Vaassen (R. Blaauw); 3/11 twee maal 1 ex. De Haar, Balkebrug O. (K. Dekker); 4/11 1 ex. Rouveen O. (J. J. Sligman); 3 ex. Dubbeldam (med. C. J. Verhey); vóór 5/11 meerdere ex. Meppel („Meppeler Crt.” 5/11 '54); 5/11 1 ex. Ederveen, Ede Gld. (Hoofdzuster Hille Ris Lambers); 6/11 1 ex. Maastricht (J. Paulissen); 1 ex. tussen Alkmaar en Heilo (J. G. van Rossum du Chattel-de Graaff); 1 ex. Rouveen O. (J. J. Sligman); vóór 8/11 1 ex. Noordseschut, Hoogeveen („Meppeler Crt.” 8/11 '54); 8/11 1 ex. Dirksland (A. v. d. Wekke); 1 ex. Oosterbeek (J. Munning); 9/11 1 ex. Monster (J. J. de Kievit); 19/11 1 ex. Heugemerveld bij Maastricht (med. Fr. H. W. Rondagh); 10/11 1 ex. Zuid Wending, Veendam, (Boer); 10, 11 en 14/11 enige ex. op landgoed „Rodichem”, Huis ter Heide, Zeist (G. B. Haverkate, med. Sj. Braaksma); 11/11 1 ex. Wildervank (Evers, med. H. J. Hoogerwerf); 13/11 1 ex. Oosterwolde (G. Alberda, med. D. Toornstra); ± 13/11 1 ex. Huizen (med. Mej. L. van Woerden); 13/11 1 ex. Lochem (J. H. Rikkert, med. Jan P. Strijbos); 1 ex. Oude Mirdum (R. J. H. Keg, med. Jan P. Strijbos); 14/11 1 ex. 's-Gravenhage (A. P. M. de Wit, med. Jan P. Strijbos); 1 ex. tussen IJzendijke en Schoondijke Z. (L. M. de Die); vóór 15/11 1 ex. Haarlemmerliede N.H. (H. A. van Loon); 17 tot 19/11 1 ex. Almelo O. (Ir. B. ter Brugge, med. Mr. E. D. Maaldrink); 19/11 1 ex. doodgevlagen te Nuis, gem. Marum Gr., dit ex. was op 28/10 te Oldebroek geringd (J. Beute); 20/11 1 ex. Kreelse plassen bij Ede Gld. (H. Stel); 1 ex. Lage Vuurse (L. A. van der Molen, med. Dr. G. A. Brouwer); zelfde (?) ex. Lage Vuurse (H. J. Driessen); 21/11 1 ex. tussen „Meyendel” en „De Kievit”, Wassenaar (H. D. van der Laan).

Enige twijfelachtige waarnemingen werden niet opgenomen.

De Heer A. Addens te Huizen schreef over een Notenkraaker die hij in 1952 heeft waargenomen.

Jaap Taapken